

забезпечення впровадження в практику роботи слідчих рекомендацій щодо наукової організації праці, представлення слідчого підрозділу в органах виконавчої влади та місцевого самоврядування, інших установах і організаціях.

Таким чином, аналіз особливостей управлінської та слідчої діяльності в органах внутрішніх справ України, узагальнення поглядів науковців щодо професійної важливих якостей необхідних слідчому та керівнику в органах внутрішніх справ та прийняття до уваги визначених груп повноважень керівника органу досудового розслідування, є передумовою для обґрунтування структури професійно важливих якостей керівника органу досудового розслідування ОВС України.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
2. Наказ МВС України від 24.09.2010 року № 456 «Про затвердження Положення про основи організації розкриття злочинів органами внутрішніх справ України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-polozhennja-pro-osnovi-organizacij-i-rozkr-doc44838.html>.
3. Коляда П. В. Проблеми досудового слідства у кримінальному процесі. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 208 с.

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАКРІПЛЕННЯ ПРАВА НА ЗАХИСТ: МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ

Сидорчук Ю. М.,

здобувач кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ

Права людини, їх генезис, соціальні корені та значення – одна з найбільш актуальних проблем в історії людської цивілізації. Даний інститут права розвивався на протязі декількох тисячоліть, починаючи з часів Давньої Еллади і по сьогоднішній день. Багато поколінь філософів, політичних діячів та юристів сформували пласт, який іменується правами людини. Кожний етап в історії людства ознаменований своїми досягненнями в галузі прав людини.

Сучасне міжнародне право розглядає права людини як природні та невід’ємні. Отже, права людини — це не дарунок держави чи уряду, вони з’являються не внаслідок їх закріплення у правових актах. Як сказано у ст. 1 Загальної декларації прав людини, «всі люди народжуються вільними та рівними у своїй гідності та правах». Кожна людина має права та свободи, і ніхто не має права свавільно їх позбавити.

Професор О. Скакун вважає, що права людини – це гарантована законом міра свободи (можливості) особи, яка відповідно до досягнутого рівня еволюції людства в змозі забезпечити її існування і розвиток, та закріплена у вигляді міжнародного стандарту як загальна і рівна для усіх людей (Скакун О. Ф. Теорія держави і права, 2006).

Одним із основних прав людини є право на захист. Слід зазначити, що право на захист прямо не визначено у Конституції нашої держави й інших держав світу. Те, що кожний має право на захист, стає очевидним після ознайомлення з основними положеннями конституцій різних держав світу. Зокрема, зміст права на захист передбачає право звернення до суду, до органів державної влади, до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, до міжнародних організацій, до Європейського суду.

У ч. 5 ст. 55 Конституції України зазначено, що «кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань». Окремі аспекти цього права закріплені в інших законодавчих актах. Так, ст. 15 Цивільного кодексу України визначає, що кожна особа має право на захист свого цивільного права у разі його

порушення, невизнання або оспорювання. У ст. 21 Кримінального процесуального кодексу України зазначено, що підозрюваному, обвинуваченому і підсудному забезпечується право на захист. Ст. 3 Цивільного процесуального кодексу України передбачає право на звернення до суду за захистом, тобто «кожна особа має право в порядку встановленому цим Кодексом, звернутися до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів».

У ст. 20 Господарського кодексу України визначається, що «держава забезпечує захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання та споживачів... Кожен суб'єкт господарювання та споживач має право на захист своїх прав і законних інтересів...». Положення ст. 1 Господарського процесуального кодексу України передбачають право особи на звернення до господарського суду, а це є однією з форм реалізації права на захист. Відповідно до ст. 6 Кодексу адміністративного судочинства України «Кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або інтереси».

Право на захист визначено у ряді міжнародних нормативно-правових актах, зокрема, у ратифікованій Україною Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (ст. 13), відповідно до якої кожен, чий права та свободи, визнані в даній Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту. Загальна декларація прав людини у ст. 7 також стверджує, що «всі люди рівні перед законом і мають право, без будь-якої різниці, на рівний їй захист законом».

Отже, аналіз положень Конституції України та ряду нормативно-правових актів показує, що право на захист прямо не закріплено в законі, проте із положень зазначених вище нормативно-правових актів випливає, що кожна особа має право на захист і передбачається можливість кожної особи звернутися за захистом своїх прав до органів державної влади. Нечітке закріплення права на захист у Конституції України може породжувати ряд проблемних питань. Тому було б доцільно закріпити право на захист прямо в одній із статей Конституції, оскільки при захисті прав людини у першу чергу звертаються саме до її положень.

ПРАВОУТВОРЕННЯ ЯК ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІЛОСОФІЇ ПРАВА

Сметаняк О.Я.,

здобувач кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ України.

Науковий керівник: кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії Одеського національного морського університету *Куліченко В.В.*

Певне наукове значення в контексті вивчення сфери функціонування права займають питання його виникнення, буття та розвитку. Вивчення даних питань, насамперед, надасть змогу встановити ті соціальні передумови, які визначають його зміст і необхідність впровадження у життєдіяльність суспільства [1, с. 20].

Змістовна сторона правоутворення включає всі форми і засоби виникнення, розвитку і зміни права: 1) його зовнішнє відображення в юридичних письмових документах (нормативних актах, угодах, судових прецедентах тощо); 2) існування у вигляді неінституціональних форм (правосвідомість, правові принципи, правові теорії і концепції, конкретні правовідносини тощо); 3) процеси виникнення юридичних моделей поведінки та їх фактичної реалізації. Правоутворення - це найбільш широка категорія, яка охоплює виникнення і буття права, його впорядкування і розвиток у різних